

اولویت اول : برنامه ریزی

مرکز امور مشارکت زنان از مهمترین مراکزی است که زنان باید با آن آشنا باشند و در جهت بیان مسائل و مشکلات خود ارتباط صمیمانه‌ای با مسئولان آن برقرار کنند. خانم زهرا شجاعی مشاور محترم رئیس جمهور و رئیس مرکز امور مشارکت زنان ما را در جریان عملکرد و وظایف این مرکز می‌گذارد. با هم می‌خوانیم :

- لطفاً از تاریخچه این مرکز بگویید.

- بسم الله الرحمن الرحيم. اولین تشکیلات دولتی زنان ده سال بعد از پیروزی انقلاب اسلامی در سال ۶۷ به نام شورای فرهنگی - اجتماعی زنان تأسیس شد که من افتخار خدمتگزاری در آن شورا را داشتم و هنوز هم دارم. تقریباً دو سال از تأسیس این شورا - که سیاستگذار و برنامه‌ریز است - گذشته بود که خلاء یک دستگاه در سیستم اجرایی کشور در آن شورا مطرح شد. گفته شد که ما نیازمند وجود یک تشکیلات در قوه مجریه هستیم که طرحها و برنامه‌های طراحی شده این شورا را که به تصویب شورای انقلاب فرهنگی می‌رسد در اجرا حمایت و پشتیبانی کند و به عبارت دیگر متولی امور زنان در دستگاه اجرایی باشد. به همین دلیل پیشنهاد ایجاد معاونت اجرایی در امور زنان از طرف شورا به ریاست جمهور وقت و رئیس شورایی عالی انقلاب فرهنگی داده شد. البته این احساس نیاز و ضرورت از طرف اشخاص و افراد و دستگاههای دیگر نیز شده بود و ظاهراً پیشنهادات دیگری هم از طرف اشخاص حقیقی و حقوقی به ریاست جمهور داده شد که نتیجه آن ایجاد دفتر امور زنان در سال ۱۳۷۰ بود. این تشکیلات به لحاظ جدید

بودن در مجموعه حکومتی و اجرایی کشور تنها با یک حکم از طرف ریاست محترم جمهور وقت آقای هاشمی رفسنجانی به خواهر محترم خانم حبیبی داده شد و ایشان تمام زحمات تشکیل، تهیه و تدوین، طراحی ساختار تشکیلاتی، شرح وظایف و تهیه مکان را به عهده داشتند و با تلاش و کوششی که کردند - و ما برای همه خدمتگزاران اجر و پاداش الهی طلب می‌کنیم - توانستند تشکیلاتی را به نام دفتر امور زنان در دستگاه اجرایی به وجود بیاورند.

بعد از یک دوره تقریباً شش ساله از فعالیت دفتر امور زنان نهاد ریاست جمهوری، در دوران ریاست جمهوری آقای خاتمی این دفتر به نام مرکز امور مشارکت زنان با هدف ارتقاء سطح تشکیلات و ساختار آن تغییر نام پیدا کرد.

می‌خواهم عرض کنم که این تغییر فقط یک تغییر نام نبود. این تغییر با این هدف انجام شد که این مرکز بتواند کارهای وسیعتر و گسترده‌تری انجام دهد و در واقع به یک مرحله تکامل یافته و رشد یافته سازمانی نسبت به دفتر سابق برسد. بر همین اساس از جمله کارهایی که ما در اولویت قرار دادیم و مشغول آن هستیم این است که ساختار جدید مرکز امور مشارکت زنان را با همکاری سازمان امور اداری و استخدامی کشور طراحی و به تصویب برسانیم تا بتوانیم قدمهای مؤثرتر و مثبت‌تری برداریم. از جمله ویژگیهای این مرکز این است که مسئول مرکز که مشاور رئیس جمهور در امور زنان است در هیئت دولت شرکت می‌کند و عضو کابینه است. این عضویت سبب خواهد شد تا در سطوح بالای تصمیم‌گیری اجرایی کشور مسائل و موضوعات مربوط به زنان مورد توجه قرار گرفته و در فرآیند تصمیم‌سازی و در مرحله تصمیم‌گیری کلان کشور به مسائل زنان نگاه واقع بینانه‌تری بشود.

- بدین ترتیب با حضور شما در هیئت دولت عملکرد این مرکز هم اجرایی و هم سیاستگذاری خواهد بود ؟

- به نظر من باید برای سیاستگذاری مراحل و

درجاتی را قائل بشویم. می‌دانید که سیاستهای کلان کشور توسط مقام معظم رهبری و با مشورت مجمع تشخیص مصلحت نظام طراحی و تدوین می‌شود.

شورای فرهنگی - اجتماعی زنان هم به عنوان یک نهاد سیاستگذار و برنامه‌ریز تعریف شده و در حقیقت نقش این شورا - که شورایی عالی انقلاب فرهنگی تصویب کرده - برنامه‌ریزی و سیاستگذاری در امور زنان است اما تبدیل سیاستهای کلان به سیاستهای اجرایی و در واقع حمایت، نظارت و پشتیبانی و ایجاد هماهنگی در دستگاههای اجرایی مربوط به زنان از جمله اهداف و وظایف این مرکز خواهد بود.

اگر منظور شما از اجرا این باشد که ما در کدام قوه هستیم ما در قوه مجریه هستیم، اگر از اجرا، مبادرت ورزیدن و تصدی امور باشد، اتفاقاً از این قضیه پرهیز می‌کنیم.

من معتقدم مرکز امور مشارکت زنان باید به صورت یک ستاد وسیع و گسترده با یک پشتوانه تحقیقاتی عمل بکند و بازوهای اجرایی آن در واقع دفاتر امور بانوان وزارتخانه‌ها مثل کمیسیون امور بانوان وزارت کشور، ستاد بانوان آموزش و پرورش، دفتر امور بانوان جهاد سازندگی و ... هستند. بنابراین، تلاشمان این است که با هماهنگی و ایجاد پیوند و انسجام بین این دفاتر در واقع طرحهای کلی و برنامه‌هایی را که داریم توسط آنها به اجرا درآوریم. ما از اینکه خودمان به اجرا مبادرت بورزیم پرهیز می‌کنیم و آن را به صلاح مجموعه و در واقع زنان نمی‌دانیم.

- همکاری شما با شورای فرهنگی - اجتماعی زنان چگونه است ؟

- مشاور رئیس جمهور در امور زنان یکی از اعضای شورای فرهنگی - اجتماعی زنان است و در واقع ارتباط تنگاتنگی بین این مرکز و شورا وجود دارد. از طرفی من پیشنهادی به خواهران مسئول دادم که هر چند وقت یکبار یا ماهی یکبار جلسه‌ای مشترک جهت هماهنگی با

برای زنان خانه‌دار

● به نظر من باید شاخصهای وجودی و اصول ثابت زندگی حضرت زهرا «س» را استخراج و به جامعه عرضه کرد.

نمایندگان امور زنان قوه قضائیه، قوه مقننه و رئیس شورای فرهنگی - اجتماعی زنان با این مرکز باشد تا از دوباره کاری و انجام کارهای موازی پرهیز شود. با توجه به علاقه و اهتمامی که این خواهران برای تشکیل این جلسه نشان دادند امیدوارم بتوانیم در آینده به گونه‌ای حرکت کنیم که هر بخشی درچارچوب وظایف خود عمل کند و در نتیجه این همکاری به نفع زنان کل جامعه ثمر دهد.

- فکر می‌کنید تا چه حد در اهدافی که دارید، موفق شوید؟

- من خیلی امیدوار هستم و فکر می‌کنم با روحیه‌ای که از خواهران سراغ دارم و استقبالی که از این پیشنهاد شد موفق شویم. تجربه ده ساله فعالیت در امور زنان که تقریباً همه این خواهران داشتند ما را به این نقطه رسانده است که با همکاری و همدلی و مشارکت به معنای واقعی کلمه بیشتر به نتیجه می‌رسیم تا خدای نکرده با ایجاد تعارض.

- از مشاوران و همکاران مرکز بگوئید.

- البته من به صورت رسمی - به استثنای مسئول دفتر - برای هیچ کس حکم صادر نکرده‌ام. علتش هم این بوده است که منتظر تصویب ساختار تشکیلاتی هستم. بر اساس ساختار جدید و پستهای جدید به افراد حکم داده خواهد شد. اما این به آن مفهوم نیست که تا به حال از نظرات و آراء خواهران و برادران اندیشمند استفاده نکرده باشیم. ما تاکنون موفق شده‌ایم از نیروهای صاحب‌نظر و محقق و دانشگاهی در ارتباط با همین موضوع اصلاح ساختار تشکیلاتمان استفاده کنیم. با خواهران

حوزوی جلساتی داشتیم و از فکر و اندیشه برادران نیز استفاده کرده‌ایم چون من معتقدم برای رسیدن به هدفهای کلی و مهم و در راستای اهداف فرهنگی نظام و بخصوص در ارتباط مسائل زنان لزوماً نباید از فکر و اندیشه زنان استفاده کنیم. موضوع ملی و استراتژیک است و همانطور که به برادران توصیه می‌کنیم که در جهت ایجاد تعادل و رسیدن به نتیجه مطلوب در برنامه‌ریزیها از فکر و نظر خانمها استفاده کنند ما هم این کار را انجام داده‌ایم و از فکر و اندیشه برادران استفاده کرده‌ایم.

نکته دیگر اینکه به دلیل توصیه مؤکدی که ریاست محترم جمهور داشتند و از جمله شعارهای انتخاباتی ایشان بحث فراجنایی بود. من هم معتقدم مسائل زنان فراتر از مسائل سیاسی و خطی و جناحی است و آنقدر در مورد مشکلات و مسائل زنان بین دیدگاهها و جناحها اشتراکات وجود دارد که بتواند ما را به هم نزدیک کند. به همین جهت هیچ قید و شرطی در استفاده و دعوت به همکاری از بین خواهران و برادران به لحاظ خط سیاسی نداشتیم. امیدوارم این حالت را تا آخر مسئولیت‌مان حفظ کنیم.

- بودجه منظور شده برای مرکز چقدر است و آیا تاکنون تقسیم و تخصیص بودجه‌ای برای موضوعات زنان صورت گرفته است یا خیر؟
- خوشبختانه امسال با توجه به حضورم در هیئت دولت و عنایتی که شخص رئیس جمهور و اعضای محترم هیئت دولت به موضوع زنان داشتند توانستیم مقداری از بودجه سال ۷۷ را نسبت به سال گذشته متوجه مسائل زنان کنیم. اولاً بودجه مرکز امور مشارکت زنان یک رشد ۸۰۰ درصدی داشت و ردیف مستقلی که موجب می‌شود در برنامه‌ریزیهای این مرکز با استقلال بیشتری عمل شود، گرچه برخی از دستگاهها بودجه خود را محرمانه تلقی می‌کنند ولی من ذکر بودجه مرکز را حرکتی مثبت و در جهت تشکر از هیئت دولت و مجلس شورای اسلامی لازم می‌دانم.

علاوه بر بودجه مرکز سعی کردیم در بودجه

سایر وزارتخانه‌ها و دستگاههای دیگر نیز سهم زنان تعیین شود. از جمله در مورد ورزش بانوان پیشنهاد کردیم از بودجه ورزش که قرار بود از درآمد حاصله از فروش هر نخ سیگار ده ریال به ورزش اختصاص داده شود ۲/۵ ریال نیز افزایش یابد تا این افزایش قیمت به ورزش بانوان اختصاص یابد. متأسفانه در همان زمان بحث، پیشنهادی در مجلس تصویب شد که مانع از هر گونه افزایش قیمت به نسبت برنامه دوم بود لذا این پیشنهاد به تصویب مجلس نرسید.

در مورد بحث زنان بی‌سرپرست و بدسرپرست و به طور کلی افراد فقیر جامعه که بیشتر آنان را زنان تشکیل می‌دهند رقم کلان هزار میلیارد ریالی به تصویب رسید که در مجلس بین کمیته امداد و بهزیستی تقسیم شد و بخشی نیز به دولت اختصاص یافت.

در مورد بودجه جهاد سازندگی نیز ردیف مستقلی برای زنان روستایی در نظر گرفته شد. یک ردیف دیگر نیز در مورد بودجه اجتماعی استانها بود که من پیشنهاد کردم در کنار امور اجتماعی استانها کلمه بانوان بیاید تا هنگام برنامه‌ریزی سهمی نیز برای زنان در نظر گرفته شود که خوشبختانه تصویب شد. مورد دیگر اولویت دادن به زنان سرپرست خانوار بود که مقرر شد از صندوق حمایت از تسهیلات شغلی - مثل ایثارگران - در اولویت باشند که اینهم تصویب شد.

در مجلس شورای اسلامی نیز دو پیشنهاد از طرف نمایندگان محترم در بودجه مطرح شد و به تصویب رسید. یکی ردیف خاص بودجه برای شورای فرهنگی - اجتماعی زنان بود که به پیشنهاد کمیسیون امور زنان و خانواده و جوانان صورت گرفت. دیگری ذکر کلمه ویژه ایجاد شبانه‌روزیهای آموزشی در مناطق محروم برای دختران بود که به پیشنهاد یکی از خانمهای نماینده پیشنهاد و تصویب شد.

در مجموع عرض کنم که در نطق ابتدایی ریاست جمهور در مجلس به هنگام تقدیم لایحه بودجه عنایت خاصی به زنان شده بود و این نگرش و توجه وجود داشت لذا من امیدوارم که در سال آینده اگر توفیق خدمت داشته باشیم با فرصت بیشتری بتوانیم سهم زنان را مشخص کنیم تا ان شاء اله حقی از آنان ضایع نشود.

● در سال ۷۷، بودجه این مرکز رشد ۸۰۰ درصدی داشته است.

● متأسفانه در بعد اخلاقی خانواده، در بخشی که به مردان برمی‌گردد، کمتر کار شده است.

- برنامه‌های داخلی و بین‌المللی شما برای این دوره چیست؟

- یکی از بخشهای مهم تشکیلات مرکز امور مشارکت زنان، معاونت هماهنگی و ارتباطات است که وظیفه‌اش ایجاد هماهنگی بین دفاتر امور زنان وزارتخانه‌ها و سازمانهاست. ما در نظر داریم ضمن تعیین و تقویت جایگاه تشکیلاتی بانوان در دستگاههای دولتی، در جهت توانمند کردن نقش مدیریتی زنان در دستگاههای اجرایی برنامه‌ریزیهایی را داشته باشیم و هم چنین آموزشهای مختلفی را برای اقشار جامعه زنان از جمله زنان روستایی، دختران جوان و زنان خانه‌دار در نظر داریم. خصوصاً زنان خانه‌دار که قشر عظیمی از جامعه بانوان را تشکیل می‌دهند و معمولاً در مورد آنان غفلت شده است. زنان خانه‌دار در ساخت فرهنگ جامعه اهمیت زیادی دارند و در حقیقت ناقلین فرهنگ هستند. این زنان مریبان و تربیت کنندگان نسل آینده هستند و نیاز به برنامه‌ریزی برای آنان بیشتر از زنان شاغل است.

در طول سالهای گذشته همیشه زنان شاغل مورد توجه بوده‌اند. زنان شاغل از درصد آگاهی بیشتری برخوردارند و لذا توانسته‌اند مسائل و مشکلات خود را با مراکز قانونگذاری، مطبوعات و رسانه‌ها در میان بگذارند. در حالی که ۱۲ درصد از زنان کشورمان را شاغلین تشکیل می‌دهند. اگر بخواهیم نسبت به جمعیت مقایسه‌ای داشته باشیم اکثر جمعیت زنان، زنان خانه‌دار هستند که فرهنگ عمومی جامعه را می‌سازند و برنامه‌ریزی برای افزایش توان مدیریتی آنها در همان مسئولیت مهم خانه‌داری و خانه می‌تواند در جهت بهبود وضعیتشان مؤثر باشد.

در عرصه بین‌المللی کارهایی را که از قبل بوده است ادامه می‌دهیم. ادامه کنفرانس پکن و سند آن در دستور کار ما قرار دارد. تهیه گزارش برای کمیسیون مقام زن سازمان ملل در حال انجام است و در جهت اصلاح قوانین و مقررات و مصوبات موجود در چارچوب ارزشها و

اعتقادات خودمان تلاش خواهیم کرد. سعی می‌کنیم در عرصه بین‌المللی حضور متین و ارزشی زن مسلمان را چون گذشته و بیشتر از قبل به منحصه ظهور برسانیم. ارتباط با سازمانهای مربوط به زنان، منطقه‌ای و سازمانهای بین‌المللی و تلاش در جهت ایجاد کمیته زنان سازمان کنفرانس اسلامی به عنوان یک مرکز و ملجاء برای مسلمانان جهان از زمره برنامه‌های آینده ما در عرصه بین‌المللی است.

- سازمان کنفرانس اسلامی در تهران در مورد زنان چه کرد؟

- متأسفانه کمیسیون زنان تشکیل نشد. پیشنهاد تشکیل کمیسیون زنان از سالها پیش در این سازمان مطرح بوده است ولی ایجاد آن با مخالفت برخی از کشورها از جمله عربستان و غیره مواجه شد. در تهران کمیسیون فرهنگی، موضوع زنان و جوانان را مطرح کرد که توصیه‌ای هم داده شد ولی قبل از اجلاس تهران اتحادیه بین‌المللی زنان مسلمان جهان تشکیل گردید.

ایجاد یک بخش کارشناسی و یا یک واحد مربوط به زنان برای بهبود وضعیت زنان مسلمان بسیار لازم و ضروری است که امیدوارم با تلاش در آینده تحقق پیدا کند.

- با توجه به مشکلات عدیده‌ای که در کشورهای اسلامی در مورد زنان وجود دارد از جمله آنچه که در افغانستان بر زنان می‌گذرد و یا عدم حضور زنان در انتخابات کشوری مانند کویت، در اجلاس تهران چه تلاشی برای بهبود وضعیت زنان مسلمان صورت گرفت؟

- در اجلاس بیانیه‌ای صادر شد که در بندی از آن آمده است کشورهای اسلامی موظف هستند تلاش خود را در جهت احقاق حقوق مادی و معنوی زنان به کار برند. اما بیانیه کلی بود و هیچ ذکری از هیچ کشوری نشد.

- نظر شما راجع به حقوق زنان چیست؟

- حقوق زنان قابل بسط است و شامل حقوق فردی، اجتماعی، سیاسی و خانوادگی می‌شود. می‌دانید که حق همیشه در مقابل تکلیف است و اگر این دو را با هم ذکر نکنیم در مسیر تعادل

حرکت نکرده‌ایم. منظورم این است که زمانی زنان بهتر به حقوقشان دست پیدا می‌کنند که به تکالیفشان نیز واقف و آشنا باشند. و هم چنین سایر اقشار و آحاد مختلف جامعه. در حال حاضر در جامعه ما آنچه نیازمند اصلاح است به حقوق مدنی و حقوق خانوادگی زنان برمی‌گردد. در طی سالهای اخیر زنان در حقوق مدنی به آگاهیهای دست یافته‌اند اما باید بدانند که در کنار حقوق باید اخلاق قرار بگیرد تا یک مجموعه کامل و متعادل به وجود آید در هر امری اخلاق باید لحاظ شود. در بعد اخلاق در خانواده متأسفانه کمتر کار شده است خصوصاً در بخشی که به مردان خانواده برمی‌گردد. اکنون زنان تا حدودی به حقوق و تکالیفشان آگاه شده‌اند اما توصیه‌های اخلاقی به طرف دیگر که مردان و همسران هستند کمتر صورت گرفته است. در نتیجه تعارضها و تنشها در محیط خانواده به وجود آمده است. در اینجا به شما توصیه می‌کنم. در نشریه اتان که به نام حقوق زنان است تلاش کنید همواره در بعد اخلاقی، خانواده را تقویت کنید و از این ابزار مهم برای تأمین حقوق همه جانبه زنان استفاده کنید. مجله شما نباید حقوق زنان را به طور خشک مطرح کند زیرا که اگر چنین کنید به افزایش تعارضات و اختلافات خانوادگی می‌انجامد.

- شما برای احقاق حقوق زنان چه برنامه‌هایی را تدارک دیده‌اید؟

- ایجاد زمینه برای افزایش مشارکت زنان به عنوان یک حق فردی، اجتماعی و سیاسی جزو وظایف ما است. البته در مرکز واحدی به نام واحد حقوقی داریم که هم مشاوره حقوقی می‌دهد و هم افراد را به مراکز نربط راهنمایی می‌کند. قانون اساسی هم برای دولت جمهوری اسلامی وظایفی را معین کرده است که یکی از آنها تأمین حقوق همه جانبه زنان است. ابزار و اهرم‌های این تأمین به فعالیتهای فرهنگی و بالا بردن سطح اندیشه و تفکر و خردورزی زنان و مردان جامعه برمی‌گردد. به عبارت دیگر باور عمومی نسبت به نقش و جایگاه زن، تعریف زن

نظر گرفته‌ایم.

خودم نیز به استانها سفر می‌کنم تا با مردم ارتباط داشته باشم. چند ساعت تدریس در دانشگاه نیز کانال ارتباطی خوبی برای من است تا با نسل جوان ارتباط برقرار کنم و خواسته‌ها و مشکلات آنان را بدانم.

تلاش من این است که بیشترین هم خود را برای حل بنیادی و ریشه‌ای مشکلات زنان بگذارم و نه حل موقتی آنها. اگر این عزیزان فرصت بدهند با یک اقدام مشکل صد هزار نفر حل شود بهتر است تا مشکلات تک تک حل گردد.

آدرس ما: خیابان جمهوری اسلامی - خیابان شهید لبافی‌نژاد - بین خیابان ابوریحان و دانشگاه - شماره ۱۲۸ - کدپستی ۱۳۱۵۶
تلفن: ۶۱۶۲۶۹۰

- از حضرت زهرا (س) بگوئید. چگونه اسوه بودن ایشان را برای زنان جامعه تبیین می‌کنید؟

- حضرت زهرا (س) الگوی جامع و تمام عیار نه تنها برای یک زن بلکه برای انسان کامل است. این حدیث از امام زمان (عج) است که می‌فرمایند زهرا (س) الگو و اسوه برای من هستند بنابراین حضرت زهرا اسوه کامل انسان هستند نه فقط اسوه زنان..

در جامعه ما تبیین شخصیت حضرت زهرا (س) هنوز به طور کامل صورت نگرفته است و این نقطه ابهام در ذهن نسل جوان ما وجود دارد که با این فاصله زمانی یعنی چهارده قرن چگونه می‌شود آن انسان والا و ارزشمند را به عنوان اسوه زمان حاضر قرار داد. به اعتقاد من این کار سنگینی است که دستگاههای فرهنگی و همه مردمان اهل بیت باید انجام دهند و آن روز آمد و معاصر کردن این الگوهاست.

به نظر من ما باید شاخصهای وجودی آن حضرت و اصول ثابت زندگی ایشان را که در قالب زمان و مکان نمی‌گنجد استخراج کرده و به تناسب نسل و زمان به جامعه عرضه کنیم و از این طریق فاطمی بودن را به عنوان یک افتخار برای همه انسانهای مسلمان و بالخصوص شیعیان

در جامعه تبلیغ و ترویج نماییم. ساده‌زیستی، عبادت کردن، شفقت و رحمت، محبت داشتن، حضور در عرصه‌های سیاسی، آزاده و حق طلب بودن، عطف نسبت به خانواده، آموزش دادن علم و شاخصهایی از این قبیل را می‌توان از زندگی آن حضرت استخراج کرد و به نسل جوان تعلیم داد تا در جامعه به مرور تعمیق و تعمیم بیابد. ان شاء الله

بسیاری از آنان فرق بین شورای فرهنگی - اجتماعی زنان، مرکز امور مشارکت زنان و جمعیت زنان جمهوری اسلامی ایران را نمی‌دانند و گاهی اظهار نظر می‌کنند که چه لزومی دارد اینهمه تشکیلات در مورد زنان باشد و یا چرا آنها متمرکز نمی‌شوند.

در حالی که هر کدام از این مراکز شرح وظایف جدایی دارند. همانطور که ما سه قوه در کشور داریم که هر کدام تشکیلاتی دارند، این مراکز زنان نیز هر کدام نوع کارشان با دیگری متفاوت است.

من شخصاً برای اطلاع رسانی ارزش زیادی قائل هستم و معتقدم یکی از قدمهای اول بهره‌مندی از مشارکت زنان در فعالیت خود مرکز امور مشارکت زنان، اطلاع رسانی از وجود چنین مرکزی است. به همین دلیل روابط عمومی را فعال کرده‌ایم تا از طریق رسانه‌ها بتوانیم ارتباط خودمان را گسترش دهیم.

به عنوان مثال برای تهیه آرم این مرکز فراخوان داده‌ایم تا جامعه مشارکت کند و بدین نحو مشارکت فکری و هنری آحاد مختلف را جلب کنیم.

- زنان چگونه می‌توانند با شما تماس بگیرند؟

- از راههای مختلف، از طریق تماس تلفنی می‌توانند مشکلات خود را با واحد رسیدگی به مشکلات مطرح کنند. در موارد ضروری من با تلفن در خدمت آنها هستم. از طریق مکاتبه می‌توانند مسائل و مشکلات خود را مطرح کنند و ما در حد توان به آنها پاسخ خواهیم داد. برای ملاقات حضوری نیز در هفته وقتی را ثابت در

و مقام او باید اصلاح گردد و نوع کار ما به صورتی است که گفته شد.

ما در واحد آموزشی مرکز برنامه‌هایی را در جهت آموزش حقوق و تکالیف زنان در نظر گرفته‌ایم که در عرصه‌های مختلف، هم حقوق مدنی هم حقوق اجتماعی و سیاسی، سطح آگاهی زنان را بالا ببریم.

- از اینکه مسئولیت این مرکز را به عهده گرفته‌اید چه احساسی دارید؟

- از اینکه افتخار خدمتگزاری زنان جامعه نصیب شده خدا را شکر می‌کنم. ولی حقیقتاً از همان روز اول بار سنگین مسئولیت را به شدت احساس کردم چرا که انتظارات و توقعات زنان جامعه از کسی که این مسئولیت را بر عهده گرفته است بسیار زیاد است. از طرف دیگر بضاعت خود را ندک می‌بینم. ضمن توکل به خدا طلب کمک از حضرت حق و از همه مردم دارم تا بتوانم در مدت کوتاه عمر و مسئولیت به وظیفه خود عمل کنم.

- به اعتقاد شما چه میزان از زنان ما از فعالیتهای این مرکز مطلع هستند و تا چه حد به اطلاع رسانی و آگاهی بخشی به زنان در این ارتباط توجه شده است؟

- درصدی از زنان جامعه و زنان شاغل اهل مطالعه جامعه ما از وجود چنین مرکزی آگاه هستند. اگر آمار مربوط به چند سال پیش نرخ مطالعه ایرانیها را در نظر بگیریم که ۳ ثانیه در روز اعلام شد در کمال تأسف می‌توان به راحتی اندازه گرفت که زنان یک ثانیه در روز مطالعه می‌کنند و چون میزان مطالعه پایین است

آیا گذر شما ...

تصمیم به ازدواج با یکدیگر گرفتیم. موضوع خواستگاری ایشان را با خانواده‌ام در میان گذاشتم. اما پدرم علی‌رغم موافقت همه اعضای خانواده بدون دلیل منطقی با ازدواج ما مخالفت کرد و صحبت‌های هیچ یک از بزرگترها و افراد معتمد فامیل نتوانست در تغییر نظر پدرم مؤثر باشد و چون برای عقد رضایت پدر ضروری است. به پیشنهاد یکی از بزرگترهای فامیل آمده‌ام دادگاه تا اجازه ازدواج بگیریم.

- خانم شما چه مشکلی دارید ؟

- شوهر ساده دلم گول خورد و مرا به اینجا کشاند.

- کمی بیشتر توضیح می‌دهید ؟

- با صاحبخانه حرف‌مان شد. شوهرم یک میلیون و پانصد هزار تومان بابت رهن خانه به صاحبخانه داد بدون اینکه از او رسید یا سفته‌ای بگیرد. هر چه گفتم : مرد حواست را جمع کن. به هر آدمی نمی‌شود اعتماد کرد. قبول نکرد. گفت ما دوست چند ساله‌ایم ... به او گفتم : دوستی جای خود. حساب و کتاب هم به جای خود. اما قبول نکرد. تا اینکه سر سال که خواستیم خانه را تخلیه کنیم. صاحبخانه پولمان را نداد. اصلاً زد زیرش. گفت شما به من بولی نداده‌اید. تا اینکه سر همین قضیه یک روز که شوهرم خانه نبود بین من و زن صاحبخانه دعوا شد و او زد و دو دندانم را شکست. حالا آمده‌ام اینجا از او شکایت کنم.

- عکس‌العمل همسران چه بود ؟

- شوهرم می‌گفت : شکایت نکن. خودم حلش می‌کنم. اما می‌دانم که او هم نمی‌تواند از پس اینها بر بیاید. آدمی که حرمت دوستی چند ساله‌اش را با شوهرم نگه نداشت تنها با زبان شکایت و دادگاه و قاضی باید با او حرف زد.

- فکر می‌کنید قاضی چه حکمی خواهد داد ؟

- می‌گویند برای دو دندان شکسته‌ام دیه تعیین می‌کنند و برای پس گرفتن پولمان چون ما هیچ سند و مدرکی نداریم. نمی‌دانم چه حکمی خواهد داد ولی مطمئنم که بالاخره حق به حقدار می‌رسد.

□ □ □

دختری جوان به همراه زنی میانسال در راهروهای مجتمع قضایی از شعبه‌ای به شعبه دیگر می‌روند. وقتی سر صحبت و گفت و گو را با آنها باز می‌کنم. زن میانسال می‌گوید :

- آمده‌ام طلاق دخترم را بگیرم !

بقیه در صفحه ۶۴

می‌کنند. آنچه شما می‌فرمایید ایده‌آل است ولی آیا فکر می‌کنید در بیست الی سی سال آینده آنچه نظر شماست اتفاق بیفتد؟

- بستگی به فعالیت ما دارد و کلیه زنان و مردان جامعه حداقل این آرزوی من است. من در حال حاضر ایجاد وزارتخانه برای زنان را مناسب نمی‌بینم به نظر من کلیه امور زنان از طریق دستگاه‌های مختلف اجرایی و غیر اجرایی احاله و موکول به این وزارتخانه خواهد شد که کار سی میلیون جمعیت زنان کشور را انجام دهد و کلیه تشکیلات دیگر کار سی میلیون جمعیت دیگر را، که این به نفع جامعه زنان نیست. اما ایجاد تشکیلات مربوط به زنان را در وزارتخانه‌ها ضروری می‌بینم. منتهی معتقدم در بعضی از وزارتخانه‌ها باید مرکز امور زنان در حد معاونت و یا اداره کل باشد و در بعضی وزارتخانه‌ها چنین ضروری نیست مثل وزارت راه و ترابری و یا صنایع و معادن مگر آنکه مشکلات زنان شاغل آن بخش مورد رسیدگی قرار گیرد.

بدین ترتیب در دستگاه‌های اجرایی نمی‌شود یکسان با این مسئله برخورد کرد. وزارتخانه‌ای مثل آموزش و پرورش که نزدیک به ۴۷ درصد کارکنان آن را زنان تشکیل می‌دهند و تقریباً به همین اندازه نیز دانش‌آموز دختر دارد با وزارتخانه‌ای مثل وزارت نفت و یا وزارت راه - که نوع کار اصلاً با جنسیت ارتباط ندارد - فرق می‌کند.

- در خاتمه اگر سخنی با زنان جامعه دارید، بفرمایید.

- خواهش از زنان جامعه اینست که بدانند میزان همت و تلاشی که به خرج می‌دهند در واقع آنها را به هدفهای انسانی خودشان نزدیک می‌کند. زنان باید خود را باور کنند و این باور را در جامعه به وجود بیاورند؛ و این امر میسر نمی‌شود مگر با اتکال به الله و با همت و تلاش و کوشش خودشان. زنان باید به تقویت روحی و معنوی خود بپردازند و آگاهی خود را افزایش دهند و انتظار نداشته باشند که دیگران برایشان کاری انجام دهند.

توصیه من به زنان این است که تلاش و کوشش کنند و سطح آگاهی خود را بالا ببرند و بعد معنوی خود را تقویت کنند.

- ضمن آرزوی موفقیت برای شما، مجدداً از اینکه پاسخ سئوالات ما را دادید متشکریم.

- نظر شما راجع به وزارتخانه‌ای برای زنان چیست و آیا تصمیم ندارید برنامه‌ای جهت ایجاد آن ارائه دهید؟

- به نظر من وجود تشکیلاتی برای زنان، خود نشاندهنده یک تبعیض عمیق در جامعه است و هر چه این تشکیلات را بالاتر ببریم به نظر می‌آید که این فاصله بیشتر است که ما را نیازمند وزارتخانه‌ای برای زنان کرده است.

البته ایجاد وزارتخانه مخصوص زنان با وزیر شدن زنان دو مقوله جدا از هم می‌باشد. وقتی ما می‌گوئیم خانمی به وزارت برسد، چون اصل شایسته سالاری مطرح است می‌تواند این خانم برود مثلاً وزارت آموزش و پرورش و یا وزارت فرهنگ و آموزش عالی و یا جاهای دیگر وزیر بشود. این بحث دیگری است اما وقتی می‌گوییم وزارتخانه زنان داشته باشیم حاکی از این است که بقیه دستگاه‌های ما به وظایف خود خوب عمل نکرده‌اند و در اجرا به مسائل زنان توجه نداشته‌اند. جامعه، جامعه متعادلی نیست که در آن عدالت اجتماعی حاکمیت داشته باشد بنابراین ما نیازمند به این تشکیلات هستیم تا برای زنان بیشتر کار کند تا ما را به وضع مطلوب برساند.

من آرزو می‌کنم که مرکز امور مشارکت زنان به گونه‌ای حرکت کند که تا چند سال آینده نیازی به این تشکیلات هم نباشد. به نظر من اگر در جامعه‌ای زنان در جایگاه خودشان باشند و امکانات عادلانه تقسیم شده باشد و تسهیلات و بقیه امور، نیازی نیست که ما تشکیلاتی برای زنان داشته باشیم. ما باید به سمتی برویم که در آینده نه چندان دوری این تشکیلات هم برچیده شود. چه ضرورتی دارد که کسی در دولت بنشیند و مرتب فریاد بزند که زنان مشکل دارند. زنان بخشی از جامعه هستند و باید این اندیشه در مردان هم وجود داشته باشد که به زنان نیز مثل مردان نگاه کنند اگر فکر اینکه زن جنس دوم و موجود ضعیفی است از بین برود شاید ما نیاز به آن تشکیلات نداشته باشیم.

- جنابعالی به امور احاطه دارید و از وضع موجود فرهنگی و غیره در کشورمان مطلع هستید. امام می‌فرمودند که به زن ظلم مضاعف شده است. مقام معظم رهبری مکرر به رسیدگی به وضع زنان اشاره دارند. وقتی رهبران جامعه تأکید به رسیدگی به وضعیت زنان دارند نیاز امروز جامعه ما را بیان